

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

[Του Γκι ντε Μοπασσάν]

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΤΗΣ ΑΝΤΡΑΣ

«Η θάλασσα μαστιγώνει την άκτι με, το μικρό και μονότονο κύμα της. Μικρά λευκά σύννεφα περνούν γοργά μες τόν θέραντο γλαυκό ουρανό, που τὰ σπρώχνει ο άνεμος σαν πουλάκια. Και τὸ χωριό, σὲ μιὰ δίπλα τῆς κοιλάδος, που καταβαίνει πρὸς τὸν ὠκεανό, ξεσταίνεται στὸν ἥλιο.

Μπαίνοντας σὸ χωριό, στὴν ἀκρὴ τοῦ δρόμου, μόνο, συναντῆ κανεὶς τὸ σπίτι τῶν Μαρτέν-Λεβέκ. Ἔινε ἕνα σπιτάκι ψαράδων, μὲ τοίχους ἀπὸ ἀργίλο, στέγη ἀπὸ καλάμια κι ἕνα περιβόλι μικρὸ, σὸ ὁποῖο φτυρώνουν ἀνάκατα κερμύδια, κουνουπίδια καὶ μαϊντανός.

«Ὁ ἀντρας λείπει σὸ ψάρεμα κι ἡ γυναίκα, μπρὸς στὴν καλύβα. Ξεμπλέκει τοὺς κόμπους ἑνὸς μεγάλου μαύρου δίχτυ, ἀπλωμένον στὸν τοίχο, σὰν ἕνα τεράστιο δίχτυ ἀράχνης. Ἐνα κοριτσάκι δεκατεσσάρων χρόνων στὴν εἴσοδο τοῦ κήπου, καθισμένο σὲ μιὰ ψάθινη καρέκλα, γυρμένο μπροστὰ, μπαλάνει ἀσπρόρουχα, ἀσπρόρουχα φτωχικά, ξαναμπαλωμένα τσώες φορὲς ὡς τώρα. Μι' ἄλλη παιδοῦλα, ἕνα χρόνο πιδ μικρὴ, νανορίζει στὴν ἀγκαλιά της ἕνα κωροσδάκι, που οὔτε περπατᾷ, οὔτε μιλάει ἀκόμα. Καὶ δυὸ ἄλλα μικρά, δυὸ ὡς τριῶν χρόνων, μαλάνουν πετάγοντας χρώματα τὸ ἕνα στὰ μούτρα τοῦ ἄλλου.

Κανεὶς δὲ μιλάει. Μόνο τὸ μαρὸ που προσπαθοῦν νὰ τὸ ἀποκοιμήσουν, κλαίει διαρκῶς μὲ μιὰ φωνούλα διαπεραστικὴ καὶ λεπτὴ. Μιά γάτα κοιμάται σὸ παράθυρο κ' οἱ γαρφαλίνας ἀνοιγμένες γύρω στὸν τοίχο κάνουν ἕνα ὁμορφο στεφάνι ἀπὸ λουλούδια, ἐπάνω στὰ ὁποῖα πετοῦν βιβιζίζοντας ἕνα σωρὸ μυῖγες.

Ἡ κοπέλλα που μπαλάνει στὴν εἴσοδο τοῦ κήπου, φωνάζει :

- Μαμά !
- Ἡ μητέρα ἀπαντᾷ :
- Τί θέλεις ;
- Νά τον, πάλι...

Ἔινε ἀνήσυχες ἀπὸ χθὲς τὸ πρωί, γιατί ἕνας ἀντρας τριγουρίζε γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι. Ἐνας γέρος που φαίνεται νὰ εἶνε πολὺ φτωχός. Τὸν προσέβιδαν διαπληγαν μὲ τὸν πατέρα τους ὡς τὸ καίκι, γιὰ νὰ τὸν μαρκάρουν. Ἔιναν καθισμένοι πάνω ἀπὸ τὸ χαντάκι, ἀπάνανι στὴν πόρτα τους. Ἐπειτα, ὅταν ἐγύρισαν ἀπὸ τὴν παραλία, τὸν ξανάβραν ἐκεῖ νὰ κοιτάζει τὸ σπίτι.

Φαίνονταν ἄρρωστος καὶ ἀξιολύπητος. Ἐμεινε ἔτσι χωρὶς νὰ κινηθῆ μιὰ δόκλιση ὄρα. Ἐπειτα βλέποντας πὸς τὸν κοιτοῦσαν μὲ ὑποψία, σημάθηκε καὶ ξεμάκρυνε, σέρνοντας τὰ πόδια του μὲ κούρτσι.

Μὰ σὲ λίγο τὸν εἶδαν νὰ ξαναγυρίζε μὲ τὸ ὄργιο καὶ κωροασμένο του βῆμα. Αὐτὴ τὴ φορὰ κἀήσε κάπως μακρύτερα καὶ τίς πηραμόνευε.

Ἡ μητέρα κ' οἱ κόρες της φοβόντουσαν. Ἡ μητέρα προκάνταν φοβόταν ὑπερβολικά γιατί εἶταν πολὺ δελεῆ

καὶ ἔδ' ἀντρας της, ὁ Λεβέκ, δὲ θὰ γύριζε ἀπὸ τὸ ψάρεμα πρὶν πέσει γιὰ καλὰ ἡ νύχτα.

«Ὁ ἀντρας της λεγότανε Λεβέκ. Αὐτῆς πάλι τὸ ἐπώνυμο ἦταν Μαρτέν κι ὅλοι τῆ φώναζαν Μαρτέν-Λεβέκ. Καὶ νὰ τὸ γιατί : Ἔινε ἔρθει σὲ πρῶτο γάμο μὲ κάποιον ναύτη λεγόμενο Μαρτέν, που κάθε καλοκαίρι πήγαινε στὴ Νέα Γῆ, σὸ ψάρεμα τῆς μουρούνας. Μετὰ δυὸ χρόνια ἔκαναν ἕνα κοριτσάκι κ' ἡ Μαρτέν εἶταν ἐγκυος ἔξ μηνῶν, ὅταν τὸ πλοῖο που εἶταν μαρκαρασμένος ὁ ἀντρας της, οἱ «Δυὸ Ἀδερφές», ἕνα τρικάρτο τῆς Ντιέπλης, χάθηκε.

Ποτὲ δὲν ἔμαθαν τίποτε γι' αὐτὸ κανέναν ναύτη ἀπὸ τὸ πλήρωμά του δὲ γύρισε κ' ἔτσι τὸ καρῶβι τὸ θεώρησαν χαμένο μαζί μὲ τὸ πλήρωμά του καὶ πολὺ σωστά.

Ἡ Μαρτέν περιμενε δέκα χρόνια τὸν ἀντρα της μεγαλώνοντας ἐν τῷ μεταξύ μὲ μεγάλες δυσκολίες τὰ δυὸ της κορίτσια. Ἐπειδὴ εἶταν γενναία κ' ἀγαθὴ γυναίκα, ἕνας ψαράς τοῦ τόπου, ὁ Λεβέκ, χήρος κ' αὐτὸς μ' ἕνα παιδί, τῆ ζήτησε σὲ γάμο. Τὸν παντρεύτηκε κ' ἔκανε κ' ἔπ' αὐτὸν δύο παιδιά σὲ τρία χρόνια.

Ζούσαν μὲ κόπο, δουλεύοντας. Τὸ χωριὸ ἦταν ἀκριβὸ καὶ τὸ κρέας σχεδὸν ἀγνωστο σὸ σπίτι τους. Συχνὰ μάλιστα, τὸν χειμῶνα, τὴν ἐποχὴν που φτιαναν σὸ σπίτι τους, συχνὰ μάλιστα, καταχρεωνόντουσαν σὸ φούρναρη. Τὰ παιδιά, ὡστόσο, βαστοῖσαν καλὰ. Καὶ σὸ χωριὸ λέγανε γι' αὐτοὺς :

— Ἔινε γενναῖοι ἀνθρώποι αὐτοὶ οἱ Μαρτέν-Λεβέκ. Ἡ Μαρτέν εἶνε ὑπομονετικὴ στὴ φτώχεια κ' ὁ Λεβέκ δὲν ἔχει τὸν ὁμοῖο του σὸ ψάρεμα...

Ἡ κόρη που μάλωνε, ξανάειπε στὴ μητέρα της :
— Θάλεγε κανεὶς πὸς μᾶς γνωρίζε αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος που μᾶς παραμονεύει καὶ κάτω ἀπ' τὸ πρωί. Μήπως εἶνε ἀπ' τὸ γειτονικό χωριό ;

Μὰ ἡ μητέρα τους δὲ γελιότανε. Οχι, ὄχι, αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος δὲν εἶταν ντόπιος.

Ἡ Μαρτέν βλέποντάς τον νὰ καρῶνει τὰ μάτια του μ' ἐπιμονὴ σὸ σπίτι τους, ἔγινε σὰν μανιασμένη, κ' ἐπειδὴ ὁ φόβος τὴν ἔκανε γενναία, ἄρπαξε ἕνα φιαλρί ἀπὸ τὸ περιβόλι καὶ στάθηκε μπρὸς στὴν πόρτα.

- Τί κάνεις αὐτοῦ ; ρώτησε τὸν ἀλήτη.
- Αὐτὸς ἀποκρίθηκε μὲ φωνὴ βραχνιασμένη :
- Πέρω τὸ φρέσκο μου, μήπως σὰς βλάφτω ;
- Γιατί στέκεσαι μπρὸς σὸ σπίτι μου, σὰ νὰ μᾶς κατασκοπεύεις ;
- Αὐτὸς τῆς ἀπάντησε :
- Ἐγὼ δὲν πειράζω κανένα. Μήπως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κάθομαι σὸ δρόμο ;
- Μη βρίζοντας τίποτε νὰ τ' ἀπάντηση ἡ Μαρτέν σά-

πασε και κήθησε.

Η μέρα περνούσε άργά. Κατά τό μεσημέρι ο άγνωστος κήθησε. Ξανατέρωσε κατά τις πέντε κι' από τότε δέν τον ξανάειδαν εκείνη τήν ημέρα.

Ο Λεβέκ γύρισε τη νύχτα στο σπίτι. Του έβλεπαν τό πρῶγμα κι' αúτός έβγαλε κάποιο συμπέρασμα :

— Θα εινε κανένας φυγώδικος ή κανένας κακός άνθρωπος.

Και κοιμήθηκε ήσυχος, ένῳ οι δικοί του, συλλογιζόντουσαν αύ τόν τόν άλήτη πού τους κοιτάζε με τόσο άλλόκοτα μάτια.

Όταν ξημέρωσε είχε πάρει δυνατός αέρας κι' ο ψαρός ήσυχας πώς δε θα μπορούσε ν' ανοιχτεί για νά ψαρέψει, κήθησε σπίτι, βοηθώντας τη γυναίκα του στο μάλωμα των διχτύων.

Κατά τις έννέα, ή μεγάλη κόρη του Μαρτέν πού είχε πάει για ψωμί, ξαναγύρισε, τρέχοντας τρομαγμενη, φωναζοντας :

— Μαμά, νά τον πάρει !
Η μητέρα παραύτησε και, κατάχλωμη, ειπε στον άντρα της :

— Πήγαινε νά του πής, Λεβέκ, νά μη ξαναπεράσει από δω, γιατί φοβάμαι.

Και ο Λεβέκ, πούταν γερός ναύτης, ήλιοσημένος, με γένεια δασά και κόκκινα, μάτια γαλανά και χαμηλό σβέρο, βγήκε ήσυχας και πλησίασε τόν άλήτη. Άρχισαν νά μιλουv. Η μητέρα και τά παιδιά τους έβλεπαν από μακριά μ' άγωνία και τρόμο.

Άξαφνα είδαν τόν άγνωστο νά σηκώνεται και νά έρχεται με τό Λεβέκ πρὸς τό σπίτι. Η Λεβέκ, τρομαγμένη, έκανε νά κρυφτεί, μά ο άντρας της τής ειπε :

— Δός του ένα κομμάτι ψωμί και ένα ποτήρι κρασί. Έχει νά φάει από προχτές.

Οι δύο άντρες μπήκαν στο σπίτι, ακολουθούμενοι από τη Μαρτέν και τά παιδιά. Ο άλήτης κήθησε κι' άρχισε νά τρώει, με τό κεφάλι ακυμένο, κάτω από τά βλέμματα όλων.

Η μητέρα όρθη τόν έρωγε με τά μάτια της. Οι δύο μεγάλες της κόρες, στριγμένες στην πόρτα, κάρφωναν άπάνω τους άχρόταγια βλέμματα και τά δύο μικρά καθισμένα μες στις σκάτες τού τζακιού, είχαν παρει τά παιχνίδια τους, για νά δουν καλλίτερα αύτό τόν ξένο.

Ο Λεβέκ παίρνοντας μία καρέκλα τόν ρώτησε :

- Λοιπόν έρχεσαι από μακριά ;
- Έρχομαι από τη Σέτι.
- Με τά πόδια ;
- Ναί, με τά πόδια. Όταν λείπουν τά μέσα τί νά κάνει κανείς ;
- Και πού πήγαίνες ;
- Έρχόμουν εδώ.
- Ξέρεις κανέναν εδώ ;
- Μπορεί νά ξερω.

Έσώπασαν. Έστρωσε σιγά, άν και είχαν πεινασμένοι, και έπινε μία γουλιά κρασί ύστερ' από κάθε μπουκιά ψωμί. Τό πρόσωπό του ειναι καταπονημένο, γεμάτο ρυτίδες, βαθυλαιμόμενο παντού και φαινότανε νά είχε ύποφέρει πολύ.

Ο Λεβέκ τόν ρώτησε άξαφνα :

- Πώς σε λένε ;
- Εκείνος άπάντησε χωρίς νά σηκώσει τά μάτια του :
- Με λένε Μαρτέν.

Μιά ανατριχίλα πέρασε τη μητέρα. Έκανε ένα βήμα πρὸς, σά νά ήθελε νά δη καλλίτερα τόν άλήτη και στάθηκε άπέναντί του με τά χέρια κρεμασμένα και τό στόμα ανοιχτό. Κανείς δέν έλεγε πιά τίποτα. Ο Λεβέκ έτ'ι τέλους ξαναρώτησε :

- Είσαι από δω ;
- Ο ξένος άπήνησε :
- Από δω είμαι.

Και καθώς σηκωσε τό κεφάλι του τά μάτια της γυναίκας και τά δικά του συναντήθηκαν ακίνητα μερδεμένα, σά νά είχαν μπλεχτεί τά βλέμματά τους.

Άξαφνα εκείνη με μία φωνή άλλαγήμενη, χαμηλή, τρέμουσα, ειπε,

- Έσύ σαι ο πρώτος μου άντρας ;
- Ναί, έγω είμαι, άρθρωσε άργά ο ξένος.

Δέν έσάλεψε διόλου κ' έξακολούθησε νά τρώη τό ψωμί του.

Ο Λεβέκ, περισσότερο έκπληκτος παρά συγκινημένος, ρώτησε :

- Έσύ σαι, Μαρτέν ;
- Ο άλλος άπήνησε άπλά :
- Ναί, έγω είμαι.

— Ο δεύτερος σύζυγος ξαναρώτησε :

- Κι' από πού έρχεσαι ;
- Ο πρώτος άφηγηθήκε :
- Από τήν Άφρική. Είγαμε τραχάρει τότε, με τις «Δυό Άδελφές», πάνω σ' έναν ύφαλο. Σωθήγαμε μόνο τρεις. Ο Πικάρ, ο Βατινέλ κ' έγώ, Έπειτα μάς έπιασαν οι άγριοι και μάς κράτησαν δύο-δεκα χρόνια. Ο Πικάρ κι' ο Βατινέλ πέθαναν. Ένας άγγλος ταξιδιάρης, με πήρε μαζί του περνώοντας και με ξανάφερε στη Σέτι. Και νά με !

Η Μαρτέν άρχισε νά κλαίη κ' Έκρυψε τά μούτρα της στην ποδιά της.

- Ο Λεβέκ ειπε συλλαβιστά :
- Τι θα κάνουμε τώρα ;
- Ο Μαρτέν ρώτησε :
- Έσύ σαι ο άντρας της ;
- Ο Λεβέκ άπήνησε :
- Ναί, έγω είμαι !

Κοιτάχτηκαν και σόπασαν, Τότε ο Μαρτέν κοιτάζοντας τά παιδιά πού ήσαν μαζεμένα σε κύκλο γύρω του, ξεχώρησε τις δύο κόρες του και ρώτησε :

- Αυτές ειν' οι δικές μου ;
- Ο Λεβέκ ειπε :
- Αυτές ειν' οι δικές σου.

Δέν σηκώθηκε καν νά τις φιλήσῃ· περιορίστηκε μόνο νά πη.

— Θεέ μου, πόσο μεγάλωσαν !

Ο Λεβέκ ξαναρώτησε.

- Τι θα κάνουμε ;
- Ο Μαρτέν, μπλεγμένος, δέν ειξερε κι' αúτός τί νά κάνουν. Έλεος ειπε άποφασιστικά.

— Έγώ θα κάνω ότι θέλεις. Δέν θέλω τό άδικο, ούτε και τούς; καυγάδες. Έχω τρία παιδιά, έχεις τρία, καθένας τά δικά του. Η μητέρα δική σου ή δική μου ; θα κάνω αύτό πού σ' άρέσει μά τό σπίτι εινε δικό μου, γιατί ο πατέρας μου μου τ' άρρησε, γιατί έχω γεννηθεί εδώ και γιατί έχω τά χεριά του στο συμβολαιογράφο.

Η Μαρτέν έκλαιγε πάντοτε. Οι δύο κόρες είχαν πλησιάζει και κοιτάζαν μ' άνησυχία τόν πατέρα τους.

Ο Μαρτέν ειχε τελειώσει τό φαί του. Τώρα ρωτούσε κι' αúτός :

- Τι θα κάνουμε ;
- Ο Λεβέκ ειχε μία ιδέα :
- Πρέπει να πάμε στον παπά, αúτός θ' άποφασίσῃ.

Ο Μαρτέν σηκώθηκε και καθώς προχώρησε πρὸς τήν γυναίκα του, έκείνη ρίχτηκε στην άγκαλιά του με λυγμούς :

— Άντρα μου! Έσύ σε; Μαρτέν, φοχέ μου Μαρτέν !

Και τόν κρατούσε μέσῃ στην άγκαλιά της. Μία πνοή του παρελθόντος τήν διέσχισε, οι άναμνήσεις πού τής θυμίζαν να είκοσι της χρόνια και τά πρώτά της σφιγταγκαλιάσματα.

Ο Μαρτέν, συγκινημένος κ' αúτός, τη φιλούσε στο σκουφό της. Τά δύο μικρά, στο τζάκι, άρχισαν νά σφουλιάζουν μαζί άκούγοντας τη μητέρα τους νά κλαίη και τό μωρό στην άγκαλιά της; δεύτερης κόρης τού Μαρτέν, έβγαζε μία φωνή διαπεραστική σαν ήφερο.

Ο Λεβέκ, δρθιος περιμένε.

— Έμπρός, ειπε, πρέπει νά ταχτοποιηθούμε.

Ο Μαρτέν άφισε τη γυναίκα του και καθώς κοίταζε τις δύο κόρες του, ή γυναίκα του ειπε σ' αúτες :

- Φιλήσετε τόν πατέρα σας !
- Έκείνες έπλησίασαν μαζί, με, σε-γνά μάτια, έκπληκτες κάπως, φοβισμένες. Και τις φίλησε και τις δύο στα μάγουλά τους.
- Έπειτα οι δύο άντρες βγήκαν μαζί.
- Καθώς περνούσαν από τη ταβέρνα ο Λεβέκ ειπε :
- Τι λές ; Νά πιούμε κανένα ;
- Κ' έγώ αύτό, λέω, άπάντησε ο Μαρτέν.

Εμπήκαν και κήθησαν στο μαγαζί πού ειναι άδειο άκόμα.

— Έ! Σικό, κανά δροσιστικό, άπ' τό καλό, ειν' ο Μαρτέν πού ξαναγύρισε, ο Μαρτέν ο άντρας της γυναίκας μου, ξερείς ο Μαρτέν πού χάθηκε με τις «Δυό Άδερφές».

Κι' ο κάπελας με τρία ποτήρια στο ένα χέρι και με τη μισή στο άλλο πλησίασε κοιλιαράς, γιομάτος αίμα, φουσκομένος από λιπος και ρώτησε ιε ύφος ήσυχο :

- Μπά ! έσύ σαι, Μαρτέν ;
- Ο Μαρτέν άπάντησε :
- Ναί, έγώ 'μαι !...

Guy de Maupassant

ΤΡΕΛΛΑ ΤΡΑΓΟΔΙΑ

Τρανταφυλλιά καμάρωνε	‘Σάν είδεν ή τρανταφυλλιά
— Τρανταφυλλιά τ' Άπορίλη—	τά κόκκινά της χείλη
με τά τρανταφυλλά της,	έρράγιο' ή καρδιά της,
τήν ώρα πού ή αγάπη μου	και 'σάν έκρόβαλε ή αύγή
— αγάπη ήλημένη—	τήν ηδραν μαραμένη
εδιάβαινε σιμά της.	με τά τραντάφυλλά της.

Ιππ. Λέων

‘Οι έντός τού στήθους εισεχώρησε δέν φεύγει πλέον, αλλά πλέκει φωλεάν έστο φίλια, έρωσ, μίσος ή στοργή.

Σ. Π. Λάμπρος

Η δόξα άνευ πόρων επί γής δέν άποκίταται.

Ι. Καμπούρογλου

‘Αν κοφείσων εις τ' άλγη οι κρατούντες της ήμερας πλην και της δικαιοσύνης δέν κοφείει ο Θεός.

Α. Βλάχος

‘Ο πανδαμάτωρ χρόνος τά πάντα μεταβάλλει

Ι. Καραδούτσας

